

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2016):	8.605 biztanle
Zabalera:	450,83 km ²
Nafarroa2000ko zer eskualdetakoa:	Nafarroako Eki-erdialdea (ikus mapa)
Udalerriak:	Beire, Caparros, Murillo el Cuende, Erriberri, Pitillas, San Martin Unx, Uxue

2. Komunitatea eta osasuna

Erriberriko eskualde oinarrizkoa Nafarroan zabalera gehien duen bigarrena da, Zangozaren ondotik. Bertan, biztanleriaren piramideak erraboil itxura du; 35etik 60 urte bitarteko biztanleak dira nagusi, nahiz eta oinarrian talde franko agertzen diren. Erriberriko eskualde oinarrizkoak handienetakoa du bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko gizonezkoen etxeen portzentajea (%22,8), eta handiena, berriz, 14-19 urteko amak dituzten jaioberrien tasa (%16,7).

Erriberrikoa dago emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean, urteko kontrol erregistratua duten hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%58,6) eta emakumezkoen (%19,3) eta gizonezkoen (%10,6) antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez. Eskualde oinarrizkoaren mailan kalkulatu diren gainerako

adierazleetan, Erriberri Nafarroako batez bestekoan kokatzen da, nonbait hor.

Nafarroa2000 zonifikazioan Erriberriko eskualde oinarrizkoa, nagusiki, Nafarroako Eki-erdialdean dagoenez, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Nafarroako Eki-erdialdeari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik atereak. Horien arabera, eskualdeko gazteen %39,1ek diote alkohol kontsumo intentsiboak egiten dituztela eta %24,3k kontsumitzen dute tabakoa egunero.

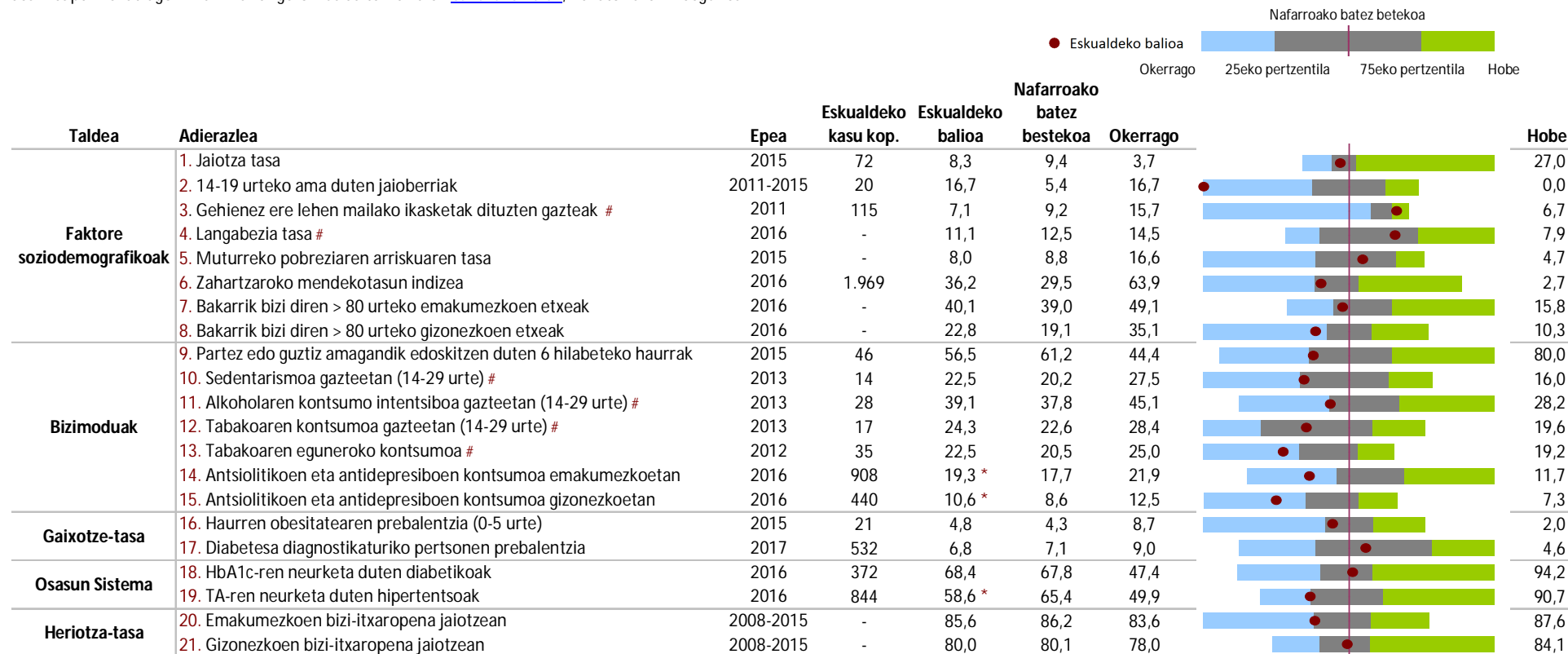
3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hau da, osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonak, komunitateak eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesia).

[→ Ikus eskualdeko aktiboen mapa](#)

4. Adierazleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierazle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. Adierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanez gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), Behatokiaren webgunean.

Adierazleen iturria: 1-2: Bizit. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizit. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Nafarroako Eki-erdialdeko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 3., 4. eta 13. adierazleetan, 7; 10-12. adierazleetan, 6.

* Nabarmen desberdinak (p < 0,05) Nafarroako emaitzatik (bizimoduen, gaitortze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleetarako egindako kontrastea).

1. Jaiotze-tasa gordina (%); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. graduko ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobrezia arriskuaren atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobrezia arriskuaren atalasea, 2015ean: 5.150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduerak fisikoki urria edo batera egiten ez duten 14 - 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 egunetan kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); **12.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 y 15.** Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 onzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doitu: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepresiboak (T. gordina: emakumezkoak 22,9 eta gizonezkoak 10,8); **16.** Obesitatearen prebalentzia doitu 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score >= +2); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doitu (T. gordina: 8,1); **18.** 2 motako diabetes izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatua neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotza-tasaren arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.